

מסורת הש"ם

(א) [נעיל פו-], (ב) י"ל היה. יעב"ז, (ג) [מנחות עב: עד:]. סוטה כג, (ד) זמחם עו: מנחות נח. סוטה כג. יומא מז: (ס) סוטה כג. זבחים עו: מנחות קו: יומא מז: (ו) [סוטה כג. מנחות עד:]. (ז) [גטין מא:], (ח) ס"א אין זה, (ט) בס"א: מקדש, (י) [גל מלכא מילתא דר"ח] בן אנטיגנוס רק בנרות כהנים סבד ויקרא פ"י ט הלכה ג ד"ח ב"א ובי' זה שפסולו של כבש שם היו נותנין מורלות העוף ובי' זה שבמזבח של מזבח שם היו שורפין פסולי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ע"כ ועיין מוספות זבחים סד. ד"ה דישון, (יז) י"ל דהא מתפורין דהכא:

❖❖❖

תורה אור השלם

- כל המנחה אשר תקריבו לך לא תעשה חמץ בי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לך: ויקרא ב יא
- קרבן ראשית תקריבו אותם לך ואל המזבח לא תעלו קריח נחת:

ויקרא ב יב

❖❖❖

גליון הש"ם

גמ' בופין אותן ובמפורין בוי' עי' גטריי אכן מנינה דף ב ג"ה ולשא שפחה בפר"ד:

❖❖❖

הגהות הב"ח

(א) גמ' כתי קאמר (במקום שחולקין מעשר עני) תא"ת. וי"ז ס"א מעשר עני המתחלק בתוך הבית: (ב) רש"י ד"ה מעשר עני ובי' דכתיב (לגר ליחוס ולללמנה) תא"ת. וי"ז ס"א ואכלו בשעריך: (ג) תוב' ד"ה מעשר ובי' היינו עד פסח דמתניא: (ד) ד"ה והשירים ובי' שורפים שם פסולי:

נושאים על האנוסה פרק אחד עשר יבמות

בריה כפני עלמה נינהו. והוא זילתא דקדשים: **משום גרושה**. שמה יגרשנה בעלה והיא זרה ולא ידעי אינשי ופלגי לה: **דמקרב למסא**. משום גרושה ליכא דהא סמוך למתא הוא וידעי לה אי גרושה היא ומשום יחוד איכא הואיל דלא שכיחי ציה אינשי: אי נמי **דמיקא**. משום גרושה איכא משום

יחוד ליכא: **חזן מעמא**. קנסא הוא דלא איזדהר: **נפיש אונסיה**. שמתו אחיו: **מאי קאמר**. קמני אין חולקין והדר קמני במקום שחולקין: ה"ק. האי במקום שחולקין לאו אתרומה קאי והכי קאמר ודבר שחולקין נמי לנשים כגון מעשר עני שהוא מתחלק בתוך הבית צעיר ואין כאן משום יחוד דשכיחי אינשי נותנין לאשה תחלה משום דזילא בה מילתא למיקם: מעשר עני אין מתחלק בגורן אלא בתוך הבית דכתיבי ו‏ לגר ליחוס ולללמנה וגו' (דברים יו) ועוד משום דלא ליכספו עניים: **גברא ואספא**. זה תוצע בעל דינו וזו תוצעת בעל דינה ואין הדין בין שניהם: **שרינא חגיגרא דגברא ברישא**. הייתי נזקק לאיש תחלה לגמור את דינו ואח"כ הייתי נזקק לדון בין אשה ובין בעל דינה: **לא שיעריו לא**. כלומר לא כפיין להו לשחרר זה את זה בתמיה והא לישא שפחה אינו יכול ותנן גבי מי שחזיו עבד וחזיו בן חורין'' כופין את רבו ועושה אותו בן חורין משום

ושיירה נאכלים דכתיבי (ויקרא ז) וקמן (הכהן) והנותרת ממנה יאכלו אחריו וצניו (ס ז) ומנחת כהן אין נקמטת לפי שכולה כליל שנא' (שם) כל מנחת כהן כליל תהיה. ואחד מתערובות הללו שמתנדב ממנה לריכה קמייה שמה ישראל הוא ומנחה שלא נקמטה פסולה כזבח שלא נשחט ושיירה אין נאכלין דלמא כהן הוא: איקרי **כאן כו**. היכי מצי מקטיר להו לשירים ודלמא מנחת ישראל היא ושירים גמורים הן והרי הן בכל תקטירו דכתיב (שם ז) לא תקטירו ממנו אשה לה' כל שממנו לאישים שנקטר הימנו דבר הראוי להקטיר הרי השירים בכל תקטירו ו‏ (דכתיב לא תקטירו ממנו אשה לה'): **ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח**. בתמיה דהאי קרא דלא תקטירו כמיב. ומילתיה דר' אלעזר צוזחים בפ' התערובות (דף עו.) גבי אברי חטאת שנתערבו בצארי עולה רבי אלעזר אומר ינתנו כולם למעלה ורואה אני את זשר חטאת שכן שירים ובצל תקטירו כאליו הן עאים

דכיון דלא מכיון לאקטורי לאו הקטרה היא ומותר לעשות כן מפני תקנת עולה וחכמים אומרים תעובר זורתם ויאזא לבית השרפה: **רבי אלעזר צרבי שמעון אומר**. גבי כהן המטמא הקדש'' בדלי דלות שמציא מנחת חוטא (מנחות דף עד.) וכתב זה במנחת חוטא והיתה לכהן כמנחה ו‏יקרא הן כלומר אם חוטא זה כהן הוא הרי היא כמנחת ישראל מה מנחת ישראל נקמטת אף הקומץ קרב בעלמא והשירים קרבות לעלמן דדרי ר' שמעון ר' אלעזר צ"ר שמעון אומר הקומץ קרב לעלמו והשירים מתפורין אצית הדשן למטה מקום שנותנים שם תרומת הדשן והנוטה והיינו אלל המזבח. ועד כאן לא פליגי רבנן עליה ואמרו דשירים קריבים אלא במנחת חוטא כהן דסבירא להו כולה צמ הקרבה היא כמנחת נדבתו אבל הכא דלא מצי לאקריבה משום שמה זר הוא ושירים גמורים הם ובצל תקטירו אפילו רבנן מודו דמתפורין: **בתנאי' חולצין ולא מייצמין**. לאשמו של ספק זה בני הראשון חולצין שמה בן אציהם היה ולא מייצמין שמה בן האחרון הוא והרי הוא אחיהן מן האם ולא מן האב וזו עליהם צכרת וכן בני האחרון וכן הוא לנשתמיהם:

מנחת חוטא כהן, שמציא על שמיעת קול או על ניטוי שפחים או על טומאת מקדש וקדשיו בדלי דלות, ופלגיו רבנן עליה דר"ש ואמרי והיתה לכהן כמנחה והיתה נדבתו ואינה נקמטת. ור"ש דריש ליה לקרא התם הכי, וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו, לא נאמר אלא (במנחה) כמנחת חוטא של ישראל, מה של ישראל נקמטת אף מנחת חוטא של כהן נקמטת אי מה מנחת ישראל שירים נאכלין אף זו שירים נאכלין, ת"ל והיתה לכהן כמנחה, הא כילד, הקומץ קרב לעלמו והשירים קריבין לעלמם. ולית ליה כל שממנו לאישים כלל. ר"א צרי"ש פליג עליה ואמר קומץ קרב לעלמו ושירים מתפורין לאיצוד (טוסה ב.). דבת הקרבה היא. דמקום חובתו לנדבתו דלא צעי קמילה (שם).

נושאים על האנוסה פרק אחד עשר יבמות

ק.מעשר עני.

המתחלק בתוך הבית ואר"ת דתרי גווני מעשר עני הוא כדאמר בפרק בתרא דנדרים (דף פד:) כאן במעשר עני המתחלק בתוך הבית כאן במעשר עני המתחלק בתוך הגרנות ומעשר עני המתחלק בתוך הבית היינו ו‏ ערב פסח דמתניא בסיפרי כתוב אחד אומר (דברים יד) מקנאש שלש שנים תוציא וגו' והנחת בשעריך דמשמע שערך להניחו בגורן ובאין עניים ונטולין אותו וכתוב אחד אומר (שם יו) כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך בשנה השלישית שנת המעשר ונתת וגו' דמשמע שצעה"צ מחלקו מדכתיב ונתת הא כיצד עד הפסח שהוא זמן גשמים ואם מניחו בתוך נפקד מחלק בתוך ביתו והו מעשר עני המתחלק בתוך הבית דכתיב ציה נמינה ומפסח שהוא זמן ציעור היה מניחו בגורן והיה הפקר ולא היה צו דין חלוקה:

והשירים מתפורין. פי' בקונט' מקום שמניחין שם תרומת הדשן ואין נראה לר"י דמתניא ו‏ פרק טבול יוס (זבחים קד) ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר צ' צמים היו שם אחד במזרחו של מזבח ואחד במזרחו של כבש ואותו שהיה במזרחו של מזבח היו נותנין שם מורלות העוף ודישון מזבח הפנימי והמנורה וזהו אותה של תרומת הדשן דמזוכה התם שורפין ו‏ פסולי קדשי הקדשים וצמורוהו של כבש ששורפין קדשי קדשים היו מתפורים שירים ו‏ דהכא דהא מתפורין היינו נשרפין דהא פסולו בצעלים ואמרין בפרק כיצד לולין (פסחים דף פז: ושם) כל שפסולו צדס וצצעלים תעובר לומוה ויוא' לבית השרפה וכה"ג מנן בכוטה (דף כ.) עד שלא נמחקה המגילה אמרה איני שומה מגילתה נגמזת ומנחתה מתפורת על בית הדשן וע"כ היינו לשריפה דקחשיב לה צהדי אותן שמנחותיהן נשרפות: היו

ו‏לריח ניחוח אי אתה מעלה אבל אתה מעלה לשום עצים הניחא לר' אלעזר אלא לרבנן מאי איכא למימר ד'עביד לה כר' אלעזר ברבי שמעון דתניא ו‏ר' אלעזר בר' שמעון אומר הקומץ קרב לעצמו והשירים מתפורין על בית הדשן ואפילו רבנן לא פליגי עליה דרבי אלעזר ברבי שמעון אלא במנחת חוטא של כהנים דבת הקרבה היא אבל הכא אפי' רבנן מודו: **בתנאי'** כמי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים ונשאת וילדה ואין ידוע אם בן תשעה לראשון אם בן שבעה לאחרון היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני חולצין ולא מייבמין וכן הוא להם חולץ ולא מייבם היו

ביתו מפני תקנת עולה וחכמים אומרים תעובר זורתם ויאזא לבית השרפה: **רבי אלעזר צרבי שמעון אומר**. גבי כהן המטמא הקדש'' בדלי דלות שמציא מנחת חוטא (מנחות דף עד.) וכתב זה במנחת חוטא והיתה לכהן כמנחה ו‏יקרא הן כלומר אם חוטא זה כהן הוא הרי היא כמנחת ישראל מה מנחת ישראל נקמטת אף הקומץ קרב בעלמא והשירים קרבות לעלמן דדרי ר' שמעון ר' אלעזר צ"ר שמעון אומר הקומץ קרב לעלמו והשירים מתפורין אצית הדשן למטה מקום שנותנים שם תרומת הדשן והנוטה והיינו אלל המזבח. ועד כאן לא פליגי רבנן עליה ואמרו דשירים קריבים אלא במנחת חוטא כהן דסבירא להו כולה צמ הקרבה היא כמנחת נדבתו אבל הכא דלא מצי לאקריבה משום שמה זר הוא ושירים גמורים הם ובצל תקטירו אפילו רבנן מודו דמתפורין: **בתנאי' חולצין ולא מייצמין**. לאשמו של ספק זה בני הראשון חולצין שמה בן אציהם היה ולא מייצמין שמה בן האחרון הוא והרי הוא אחיהן מן האם ולא מן האב וזו עליהם צכרת וכן בני האחרון וכן הוא לנשתמיהם:

מנחת חוטא כהן, שמציא על שמיעת קול או על ניטוי שפחים או על טומאת מקדש וקדשיו בדלי דלות, ופלגיו רבנן עליה דר"ש ואמרי והיתה לכהן כמנחה והיתה נדבתו ואינה נקמטת. ור"ש דריש ליה לקרא התם הכי, וכי נאמר והיתה לכהן כמנחתו, לא נאמר אלא (במנחה) כמנחת חוטא של ישראל, מה של ישראל נקמטת אף מנחת חוטא של כהן נקמטת אי מה מנחת ישראל שירים נאכלין אף זו שירים נאכלין, ת"ל והיתה לכהן כמנחה, הא כילד, הקומץ קרב לעלמו והשירים קריבין לעלמם. ולית ליה כל שממנו לאישים כלל. ר"א צרי"ש פליג עליה ואמר קומץ קרב לעלמו ושירים מתפורין לאיצוד (טוסה ב.). דבת הקרבה היא. דמקום חובתו לנדבתו דלא צעי קמילה (שם).

עין משפט ונר מצוה

כב א ב מיי פ"י"ז מהל' תרומות הלכה כז:

כג ג מיי פ"ו מהל' תמנות עניים הלכה י:

כד ד מיי פ"א מהל' סנהדרין הלכה ו סמג עשין קו טוש"ע ח"מ סימן טו עש"ף ב:

כה ה מיי פ"ו מהל' עבדים הלכה ז סמג עשין פו טוש"ע י"ד סי'

כו ו ז מיי פ"י"ז מהל' מעשה הקרנות הלכה י:

כז ח מיי פ"ה מהל' איסורי מנחת הלכ' ה:

כח ט מיי שם הלכ' ג:

כט י מיי פ"י"ז מהל' מעשה הקרנות הלכה יא:

ל כ מיי פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו טוש"ע אה"ע סי' קטו עש"ף ז:

❖❖❖

מוסף רש"י

משום גרושה. וזה יגרשנה בעלה ותהא זרה ואין הכל יודעים ויחזרו וישנו תרומה לזה (לע"ד ו‏יבוס ו‏השירים קריבין בעצמן. לאחר שקרב הקומץ (טוסה ב.). כל שממנו לאישים הרי הוא בכל תקטירו. דכתיבי (ויקרא ז) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה, והאי ממנו ימירא הוא ודשיקין ציה נמי לא תקטירו כל שממנו אשה לה, יש בכלל היה קדשים וצירי מנחה ולחם הפנים שקרב מנן ככר לאשים האומרים וכן הקומץ וכן הביטין קיימי שירים בכל תקטירו (זבחים עו.) ובעינין טוסה ב.). מאחר שנתת לאש כל שממנו הרי השירים בכל תקטירו, דכתיב לא תקטירו ממנו אשה לה, לא תקטירו דבר שקימן ממנו לאש (יבוס מז.). דמסיק להו לשום עצים. דמתנה ואומר אי שירים נינהו הרי הן כשאר עצים (יבוס מז.). ר' אלעזר אומר לריח ניחוח אי אתה מעלה. פלוגמיהו צוזחים (עו.) אצרי חטאת שנתערבו בצארי עולה ר"א אומר ימסו למעלה ורואה אני את זשר חטאת על המזבח כאליו הן עצים ותכ"א תעובר זורתם ויאזא לבית השרפה, שאסור להקטיר אצרי חטאת משום לאו דכל שממנו לאשים, דר"א סבר צמיה דההוא קרא כתיב קרבן ראשית תקריבו אותם לה', שאור ודבש, כצורים אותם תביא מן התמרים ומנחת שמי הלחם שהוא ראשית מן השאור, ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח, קאי נמי אמתנו אשה לה' דלוקמיהו בכל תקטירו, ואשמעין דלא אסר הקטרתו אלא כשמתכוין לריח ניחוח (טוסה ב.). ברי אלעזר ברבי שמעון. במנחות בפ' אלו מנחות (עו.) גבי